

Kä rɛc lëu bikë yin yök të cïn gäm/luui në Lönj de Kuɔɔny ë Baai

DINKA

Pɛi Thiërku Tök 2018

Australian Government
Department of Education and Training

NSW FAMILY DAY CARE
ASSOCIATION INC.

KÄKE RAAN Ë KOC PIÖÖC NË TIIT DE NYIN BAAI:

Kä rec lëu bikë yin yök të cïn gäm/luui në Lönj de Kuwony ë Baai

Biöök de gäm de lönj

Koc ye Muöök ë Baai da Aköl bëi cï keek gam ku käke luoi aaye Wëu ke Muöök de Meth ku Wëu ci juakthin/matthin ke Muöök de Meth në biäk de bëëi tïu në Lönj Kuwony de Dola/Baai. Akut de Piöc ku Kä ye Piöök anöj ajuëer de yichieek de wëu bi gäm de lönj ya biöök kenë Lönj de Kuwony ë Baai/dola në kä ye gaam ke Muöök de Baai da Aköl.

Kë ye Ajuëer de yichieek ë wëu looi ee koc lëk ku juëk ñöth yic naadë ke kë cï Akuma de Australia lueel bi looi ya kë pieth në dac kuën tuej ku muöök de meth aaci keek luoci apieth, të cïn kë dak ku kënë të köörë yeen binë ye looithin. Kä ke luoci ku dupiöök aanöj luoci de muksuolia de wëu ke muöök de meth apieth ku ka ye luöci bi kuwony de bëëi ci ke gam kenë kë ye cuatpiny ye yic tëde muöök de meth kony.

Akut de Piöc ku Kä ye Piöök aci rot gaam bi käke kuwony de luoci ñonjic gël de kë cï wuöc ku raan cï lönj ye gam të looi yen rot tuej. Athöör juëc koor ke cin, werej de yith ku kä kök ke dök aatïu bikë käke luoci koorke ku bi dupiöök tëet ku nyiny bi keek cuatpiny de wëu ke muöök de meth ye yic kony.

Anöj riel juëc ku käke luoi tïu ëya bikë kån ya nyooth ku tïu kë në nyin de raan këc lönj gam yic ku aciëj de cuëer ë wëu, ñonjic bi tëëk tëde Ajuëer de Wëu ke Muöök de Meth yic.

Kë bi gëer de raan lueel nyic ciën gäm de lönj wëlë käkë cuëer de wëu aa thiekiic ëya në yök yenë wël yök thin.

Yenö bi rot looi të cïnë luoi duön de Muöök ë Baai da Aköl luui në Lönj de Kuwony ë Baai yic?

Koc ye Muöök ë Baai da Aköl bëi aye keek muksuul në kë bi lueel apieth rönj cinic pit në dupiöök.

Dupiöök alëu bi ke döm të cï keek löönj dhorjööth.

Yëerde piöu ë raan ku akököl den ë nyiëc luoci de löönj arönj bi muöök de meth bëi ka/wëlë bi käke muöök de meth looi.

Koc ke muöök de meth cï keek gam ku käke luoci alëu bi keek kuum na cï kë Lönj ë Kuwony de Baai ye looi. Kä lëu binë keek kuum anöjic:

- ▶ Dhukciën de wëu cï ke dhiëet thin wëlë/ka kë cie yic ye lueel në wëu yenë ke muöök de meth kuwony
- ▶ Tëëu de kök bi keek mat thin bikë looi tënë raan ye muöök bëi wëlë/ka luoci bi muj de Wëu ke Muöök de Meth gam
- ▶ Athöör/Lëk de/ke dhuj lönjöu
- ▶ Bi yin cök käac në luoci wëlë/ka bi luoci de muj de Wëu ke Muöök de Meth cï gam teem köu në biäk de bëëi.

Në kök ci lueel, ciën gäm de lönj ee luoci de dhuj de lönjöu ëya. Ye kënë alëu bi kuum nyic bëi ñonjic kuum ku/wëlë/ka mäs.

Akut de Piöc ku Kä ye Piöök aci wël thiäak në cup, bi yin cök kaäc në luoci wëlë/ka tëm de köu ë luoci täau ajuëer tënë koc ye muöök bëi ku käke luoci tïu në Luoci de Tëëu ë Lönj tënë Muöök de Meth yic Gät yi rin: **education.gov.au/child-care-enforcement-action-register**.

Wëer cï looi tëde Lönj

Anöj kä ci keek waar në Lönj de Kuwony ë Baai bikë koc cï lönj ye gam cï yic riel arëet ku cuëer de wëu në luoci de Muöök ë Baai da Aköl dët. Wëer anöjic:

- ▶ **ALuoci de Muöök ë Baai da Aköl cï gam adhil piöök cï ye bëi ku muöök në walalya wëlë/ka akeu nyin ee ku cï keek gam në ye walaya yic tïu në Lönj de Piöök ku Luoci de Muöök ë Lönj de Baai/Dola cök.**
- ▶ Muöök ë Baai da Aköl aci lëu bi Wëu ke Muöök de Meth döm tënë menh den ke ye këde muöök cï bëi në dupiöny dët në ye köl tönjë bi keek Muöök ë Baai da Aköl tënë mith ke koc kök, ee ku na cï ñonj kë cï lueel nyic bi looi ('yekënë aye cöl bi wëëc de meth'). Wëer ye yäm aci löönj ke kë cï lueel ku gëtë piny cök ye yic nyuöth tënë piöök ku piäl de luoci ku koor luoci de Muöök ë Baai da Aköl bi wël tïu në Gän de kä Looi röth Nyicke ya döm te looi keek muöök de menh ë dupiöök.

- ▶ Wëu ke Muöök de Meth acii ye cuatpiny në muöök cîn kë luui ye ya dhamania bi wëu cuatpiny tïu në Kë ci Mat ci Juiir cök; muöök ye dac ya cäth; Muöök ë Baai da Aköl ci bëi paan deen de yi meth wëlä/ka të tïu koc ken thîn; wëlä/ka Muöök ë Baai da Aköl wëlä/ka Tïu në Muöök Baai yic ci koc ke meth wëlä/ka menhkënë bëi.
- ▶ Luoci de Muöök ë Baai da Aköl adhil Akut de Piöc ku Kä ye Piöoc ya lëk në thaa thok ëbën te ci keek ye nyic naadë ke koc keek pieth rilyiic, koc luui wëlä/ka dupiöny de Muöök ë Baai da Aköl aci kuum në wëlä/ka ci ciën wëu wëlä/ka Werenj deen de Wëu Luui yen ke Mith aci rëec, aci looi wëlä/ka ci teem kïu.
- ▶ Kueer ril rönj ye tääu tënë koc nyicke, nönjic koc ci gät në jöcpat keen ke muöök ku gäm de luoci, lon ci gam ku koc ye yök kenë keek.
- ▶ Luoci de Muöök ë Baai da Aköl acii Wëu ke Muöök de Meth ye beer yök në biäk de bëëi tënë mïth nönj run ka 13 wëlä/ka dhukpiny ku ka cii ye lo në thukul tuenjic wëlä/ka run ka 14 wëlä/ka leer nhial, ee ku ka cii lëu bike waan ë ke nyicke ka pëc ku ka cin raan dët ci njuëën bi nyin tïit në keek, ku kë ci rot looi nyic tïu.
- ▶ Anönj yäm de muöök bi bëi tënë dupiöoc ke Muöök ë Baai da Aköl bi koc ke mïth ya gël. Mïth ke nyankui ye nyiir wëlä/ka mïth ke wenkui ye wät, nyan ë monlen wëlä/ka menh nyandu/wendu (nönjic menh ë kuaar/kok) de dupiöny de Muöök ë Baai da Aköl adhil mïth cii juëc në 50% looi ye dupiöony de muöök bëi tïu në Wëu ke Muöök de Meth de nin ka thiërku nuan yiic. Kë ci tek aye tääu në mïth ke muöök kööth ëbën në nin ka thiërku nuan yiic ëbën, ku ka cie door tök abac.

Yenjö ye luuel de ye kënä tënë yin?

Wël juëc ke muöök de menh ë yäm ci looi aa tïu në abucn de Akut de Piöc ku Kä ye Piöoc:

www.education.gov.au/childcare.

Kä thiekiic

- ▶ Akuma ee kucony de wëu ke muöök bëi tënë bëëi ci keek gam ke yin luui Muöök ë Baai da Aköl tïu në Löñ ë Kucony de Baai cök.
- ▶ Luoci de Muöök ë Baai da Aköl anönj käke löñ ci ke lueel tïu në Löñ ë Kucony de Baai cök.
- ▶ Ba kë ci göt ye pit bëi tënë luoci ee löñ dhorükïu.
- ▶ Ba muöök de Muöök ë Baai da Aköl bëi tënë mïth koc kök në ye köl tönjë ye mïthku Muöök ë Baai da Aköl luöï, ku ye Wëu ke Muöök de Meth lueel, akëcë löñ gam ee ku na nönj kë ci rot looi binë ye tääu.
- ▶ Bi lueel ke yin ye muöök de meth bëi tënë meth të ye yin ke nyaai në thukulic abac ku lëerë keek baai ee dhunj de löñkïu.
- ▶ Ba wëu kual tënönj Akuma ke nyic ee ya awäc.
- ▶ Yen Akuma anönj kuëer juëc yen ke dhunj de löñ köu yök ku cuëer de wëu.
- ▶ Kä rec ye yök të koc yin wëu ke kucony de muöök de meth ë cuëer de wëu aye dït arëët ku nönjic köc de luoci wëlä/ka bi luoci de raan ë muöök bëi ku luoci ë gäm de muöök teem kïu, kuum ku/wëlä/ka mäc.

Kuën de kä ci röt looi

Ba ya bën në thee yenë Muöök ë Baai da Aköl bëi ke yin töu ayeer/paandët

Lucci de Muöök ë Baai da Aköl aci thaa de bën gaam töu në Ajuëer de Wëu ke Muöök de Meth tënë dupiöök ka 11 të töu keek ayeer/paandët. Në ke ñoot ayeer/paandët dupiöök abi dhiac ë ke ye bën thin bëi tënë Lucci de Muöök ë Baai da Aköl den ë ke ye yöu cit ë ke gem muöök de meth. Lucci de Muöök ë Baai yenë kee muksuul në piath de ye bën thin kënë. Akut de Yööt Ku Gël de Akeu aaye kä ci yök rom/mat kenë akutnhiim kök. Ye kë ci yök kënë aye nyooth ye nen cinë dupiöök jäl ku ye nen ci keek dhukciën Australia. Ye kë yeen cok ye yic kënë, kenë kë ci yök de Ajuëer de Wëu ke Muöök de Meth ye muöök ci röt looi gam, aci bëi tënë Bolith de Akuma de Australia.

Kä rec lëu bükë yin yök: Yen Lucci de Muöök ë Baai da Aköl, ye ya muksuul në kë ci yök i gaam ee yic, aci kuum/nyaa ku gam tëm de köu de töu në Löñ de Kuöony de Baai cök. Lucci aci thiöök thok. Dupiöök aa ci keek thiëec thook në Bolith de Akuma de Australia ku kum keek në cuëer de wëu.

Lucci de Muöök ë Baai da Aköl ye 'wëec de meth' röt looi

Të cinë 'wëec de meth' këcë löñ ye gam, koc juëc ke dupiöök töu në lucci de Muöök ë Baai da Aköl yic ee ñoot ke looi yekënë. Akut de Piöc ku Kä ye Piöök aci koc ke lucci cöl ku thiëec keek bëi gän de rin ku athör cinë ye göt bëi bi nyooth naadë ke 'wëec de meth' aa ye röt looi yetök të cinë köcc de lucci puül töu në Löñ de Kuöony ë Baai cök.

Kä rec lëu bükë yin yök: Acii thaa düt ye læer bëi Akut de Piöc ku Kä ye Piöök athör ci bëi ye kake lucci nyooth naadë ë ke dhoñ Löñ DE Kuöony ë Baai cii yök. Lucci aci reec/nyaa ku gämde aci teem köu. Ke lucci ci löñ dhoñköu ke cit 'wëec de meth' të cin löñ, kë ci röt looi ë aci tuacc tënë Bolith de Akuma de Australia.

Cäth nyic ë raan bën

Dupiöny de Muöök ë Baai da Aköl abi meth lööm në thukulic në költhok abën në 3.30 pm ku dhuk meth ciën yönden baai në 4.15 pm. Dupiöök abi ye thee kë lueel në thiëc bën yic ke muöök ci bëi tënë meth. Yen Lucci de Muöök ë Baai da Aköl abi bën ci looi gaam tënë Ajuëer de Wëu ke Muöök de Meth tënë ye menh kënë.

Kä rec lëu bükë yin yök: Yen Lucci de Muöök ë Baai adhil cii ye muöökë luel naadë ee kë ncñic Cäth nyic ë raan bën. Na ci lucci ye kënë gaam ke ye muöök ë ka ke töu në dhuñ de kä ci keek looi yic në ltuueñ dët ci gam. Na cii luui wenë ye löñ kënë abi nyeei de gäm ë lucci bëi ëlantöntëi töu në Löñ de Kuöony ë Baai cök.

Kë lëké koc: ye kënë acii kä ci juiir riäk ncñic bi cäth de räi bëi tënë mith ke ye abañ bëi muöök de meth. Aye lueel, cäth abi abak ë thaa de muöök de meth ya looi yetök ku ka cie yeen wëlé/ka thee thook ke muöök ëbën.

Muöök de koc ke meth/ruäai

Dupiöny de Muöök ë Baai da Aköl ee liep në nin ka nuan ke nin ka dhorou yic ku gem muöök tënë mith ka reu cie mith ke ruäai töu në run ke thukul yic ye bën në thaa thok abën në nin ka nuan ke nin ka dhorou yic. Dupiöök anot ke ltuueñ në muöök de menh de wenkënë ncñ run ka nuan ku menh ë nyankënë ncñ run töñ në nin ka reu ke nin ka dhorou yic. Ye kënë athöñ ke kë ci tek de 50 në bcoctic ye muöök de koc ke ruäai bëi në nin ka thiëerku nuan yic. Lueelde yekënë dupiöök aci kë ci tek ye yäm waan nhom koor 50 në bcoctic de muöök bëi tënë koc ke ruäai töu në nin ka thiëerku nuan yic.

Kä rec lëu bükë yin yök: Yen Lucci de Muöök ë Baai da Aköl atöu në dhuñ de kä ci lueel ke ltuueñ de gämde ke cikë nyooth naadë ke muöök d meth koor në 50 në bcoctic töu në nin ka thiëerku nuan yic aa thiäak në dupiöök. Yekenë ee nyeei ë gäm de lucci töu në Löñ de Kuöony ë Baai cök bëi. Dupiöök aköör bi muöök ya gäm menh cii ruäai ke yeen në köl tök de nin ka thiëerku nuan cike gäm yeen yic bi ñot ke ltuueñ në muöök de menh ë nyankënë ku menh ë wenkënë yic.

This brochure has been produced in 11 languages: Amharic, Arabic, Assyrian, Dari, Dinka, French, Hazaragi, Nuer, Somali, Sudanese, and Swahili. To find the brochure in your language please go to www.fdcsupport.org.au

- Amharic** በራሲያ ቋንቋ በራሪ ወረቀት ከሚገኘው www.fdcsupport.org.au ደረግ ገጽን ይመልከቱ
- Arabic** لإيجاد الكتيب بلغتك، يُرجى تصفح موقع الويب www.fdcsupport.org.au
- Assyrian** لئيجاد كتيبك بلغتك، تيرجي تصفح موقع الويب www.fdcsupport.org.au
- Dari** برای دریافت جزوه به زبان خودتان، لطفاً به www.fdcsupport.org.au وبسایت مراجعه کنید.
- Dinka** Të kooñ yin kitap në thoñdu kitam tö wëlthin ke yin lo në www.fdcsupport.org.au.
- French** Pour trouver la brochure dans votre langue, veuillez visiter le site www.fdcsupport.org.au.
- Nuer** Ke yöö bi ñac jiek rey waregakä/ kie majale ke thook du, göa e en yöö bi wä kä www.fdcsupport.org.au.
- Hazaragi** برای دریافت این بروشور به زبان خودتان، لطفاً به www.fdcsupport.org.au وبسایت مراجعه کنید.
- Somali** Si aad ugu heshid buugyaraha luuqadaada fadlan booqo www.fdcsupport.org.au.
- Sudanese** لإيجاد الكتيب بلغتك، الرجاء تصفح موقع www.fdcsupport.org.au
- Swahili** Ili kupata brosha hiyo kwa lugha yako tafadhali tembelea tovuti www.fdcsupport.org.au.

- Find out more by going to:
- ▶ www.education.gov.au/child-care-provider-handbook-0
 - ▶ www.education.gov.au/compliance
 - ▶ www.education.gov.au/child-care-providers
 - ▶ www.fdcsupport.org.au
 - ▶ www.fdca.com.au
 - ▶ www.acecqa.gov.au

Or by going to the website of your Family Day Care service or to other information they have provided you such as handbooks or induction manuals.

Australian Government
Department of Education and Training

NSW FAMILY DAY CARE
ASSOCIATION INC.